

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

I 2020-03-30

Nr. (10.22-) SD -

Nr. (1.12E)2T-397

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Ministerija) išnagrinėjo Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos išvadoms pateiktus Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.51, 3.53, 3.61, 3.64, 3.66, 3.67, 3.73, 3.77, 3.79, 3.85, 3.103, 3.140, 3.144 ir 5.7 straipsnių pakeitimo, Kodekso papildymo 3.541, 3.761, 3.1151 straipsniais įstatymo (toliau – Įstatymo projektas Nr. 1), Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 582 straipsnio pakeitimo įstatymo (toliau – Įstatymo projektas Nr. 2), Lietuvos Respublikos civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 13 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo Nr. X-1809 8 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 2, 14 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektus (toliau kartu – Įstatymų projektai). Ministerija informuoja, kad palaiko savo poziciją, išdėstyta 2015 m. vasario 18 d. raštu Nr. (16.3-42)SD-1088 „Dėl teisės akto projekto“ ir 2019 m. liepos 29 d. raštu Nr. (16.3E-34)SD-3766 „Dėl įstatymų projektų“, kadangi netikslinga keisti šiuo metu galiojančią Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.85 straipsnio 2 dalies ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 582 straipsnio teisinį reglamentavimą, nes juose įtvirtintos nuostatos geriausiai leidžia užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus, bei pagal kompetenciją teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Nustačius tokį teisinį reguliavimą, pagal kurį nebūtų numatyta pareiga sutuoktiniams, kurie turi nepilnamečių vaikų, nekilnojamojo daikto, kuris yra šeimos turtas, sandoriams sudaryti gauti teismo leidimą, būtų sudaromos galimybės pažeisti socialinę riziką patiriančios šeimos vaikų teises ir teisėtus interesus, tokiu būdu valstybė nevykdytų savo pareigos užtikrinti, kad vaikai būtų apsaugoti, nuo galimų vaiko atstovų pagal įstatymą daromų vaiko teisių pažeidimų ir vaikų interesų neįvertinimo. Pabrėžtina, kad nepilnamečiai vaikai – viena iš labiausiai pažeidžiamų socialinių grupių, todėl tarptautiniai teisės aktai nustato, kad teisė į gyvenamąjį būstą yra pagrindinė žmogaus teisė, kuri turi ypatingą reikšmę vaikams (kaip pavyzdžiui Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija ir jos protokolai), nes dėl jų pažeidžiamumo, jais būtina ypatingai rūpintis ir teikti apsaugą. Be atitinkamų gyvenimo sąlygų vaikai negali augti ir vystytis moralinio ir materialaus saugumo aplinkoje. Jeigu nebus užtikrinta ši vaiko teisė, daugumai kitų pagrindinių žmogaus teisių, pvz., teisei į šeimos gyvenimą ir privatumą, teisei į sveikatą, teisei į išsivystymą, kils pavojus. Taip pat Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje yra

Tikime laisve

1990 KOVO 11

įtvirtintas pamatinis vaiko teisių apsaugos principas, kuriuo užtikrinta, kad imantis bet kokių vaiką liečiančių veiksmų, nesvarbu, ar tai darytų valstybinės ar privačios įstaigos, užsiimančios socialiniu aprūpinimu, teismai, administracijos ar įstatymų leidimo organai, svarbiausia yra vaiko interesai, todėl, vadovaujantis šiuo principu bei kitais tarptautiniais teisės aktais, vaiko atstovams pagal įstatymą parduodant šeimos turtą turi būti užtikrintas vaiko, kaip vienos iš labiausiai pažeidžiamų asmenų grupės atstovo, teisių ir teisėtų interesų vertinimas bei vaiko teisė nebūti paliktam be gyvenamojo būsto. Būtinybė užtikrinti vaiko teisę į būstą yra viešojo intereso dalis (tai patvirtinta ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje), todėl tai turėtų daryti ne tik vaiko atstovai pagal įstatymą, bet ir valstybė.

2. Pažymėtina, kad visais atvejais kompetentingos valstybės institucijos (pagal šiuo metu galiojančią teisinę reguliavimą – teismo) turi būti įvertinta, ar konkrečiais atvejais nėra pažeidžiamos vaiko teisės ir teisėti interesai. Valstybė turi garantuoti, jog visais atvejais turi būti vertinama, ar pateikti duomenys yra pakankamai išsamūs, ar pateikti reikiami dokumentai ir ar sudaromas sandoris ir jo pasekmės neturės neigiamos įtakos vaiko gerovei, taip užtikrinant pažeidžiamiausių asmenų grupės – nepilnamečių vaikų – teises, todėl tokia pareiga negali būti perduodama vaiko atstovams pagal įstatymą.

3. Priėmus Įstatymo projektu Nr. 1 siūlomą Civilinio kodekso 3.85 straipsnio pakeitimą bei Įstatymo projektą Nr. 2 siūlomą Civilinio proceso kodekso 582 straipsnio pakeitimą minėtų straipsnių nuostatos prieštarautų Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 46 straipsnio 3 dalies nuostatai.

4. Jei, siekiant Įstatymų projektų lydraštyje nurodytų Įstatymų projektų tikslų, būtų nuspręsta šiuo metu teismams priskirtą leidimų nekilnojamojo daikto, kuris yra šeimos turtas, sandoriams, kai sutuoktiniai turi nepilnamečių vaikų, suteikimo funkciją perduoti kitai valstybės institucijai, siūloma apibrėžti, kokius konkrečius veiksmus tam tikra valstybės institucija turi atlikti prieš suteikdama leidimą sudaryti nekilnojamojo daikto, kuris yra šeimos turtas, sandorį ar tvirtindama minėtą sandorį, pavyzdžiui: „Prieš tvirtindamas / suteikdamas leidimą sudaryti sandorį dėl nekilnojamojo daikto, kuris yra šeimos turtas, turi patikrinti Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje ar šeimai nėra nustatyta būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį arba šeimoje esančiam nepilnamečiui nėra nustatytas vaiko apsaugos poreikis. Jeigu yra nustatytas vienas iš nurodytų atvejų, turi kreiptis į valstybinę vaiko teisių apsaugos instituciją prašydamas pateikti informaciją dėl kokių galimų vaiko teisių pažeidimų yra nustatytas vienas iš nurodytų poreikių. Sandoris dėl nekilnojamojo daikto, kuris yra šeimos turtas patvirtinamas / suteikiamas leidimas sudaryti sandorį dėl nekilnojamojo daikto, kuris yra šeimos turtas, tik nustačius, kad bus užtikrintos vaiko teisės ir teisėti interesai sudarius šį sandorį.“

Dėl kitų Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktų įstatymų projektų Ministerija pastabų ir pasiūlymų neturi.

Viceministras

Eitvydas Bingelis

Marius Mulma, tel. 8 706 68222, el. p. Marius.Mulma@socmin.lt

Laura Purinė, tel. 8 706 64373, el. p. Laura.Purine@socmin.lt

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija 188603515, A. Vivulskio g. 11, 03610 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-04-14 Nr. (10.22 E-)SD-2011
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2020-04-14 Nr. 1T-536
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Eitvydas Bingelis, Viceministras, Vadovybė
Sertifikatas išduotas	EITVYDAS,BINGELIS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-04-09 18:30:35 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-04-09 18:30:54 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2018-06-07 23:05:52 – 2023-06-06 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija, į.k. 188603515 LT", sertifikatas galioja nuo 2019-09-25 15:15:31 iki 2022-09-24 15:15:31 "Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, į.k. 188604955 LT", sertifikatas galioja nuo 2019-09-25 15:37:33 iki 2022-09-24 15:37:33
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.15
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2020-04-14 08:28:02)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2020-04-14 08:28:02 Dokumentų valdymo sistema Avilys